

B

22

EXERCITATIO
M E D I C A
TRIGESIMA TERTIA.

*In almâ Argentoratensium Aca-
demiâ proposita:*

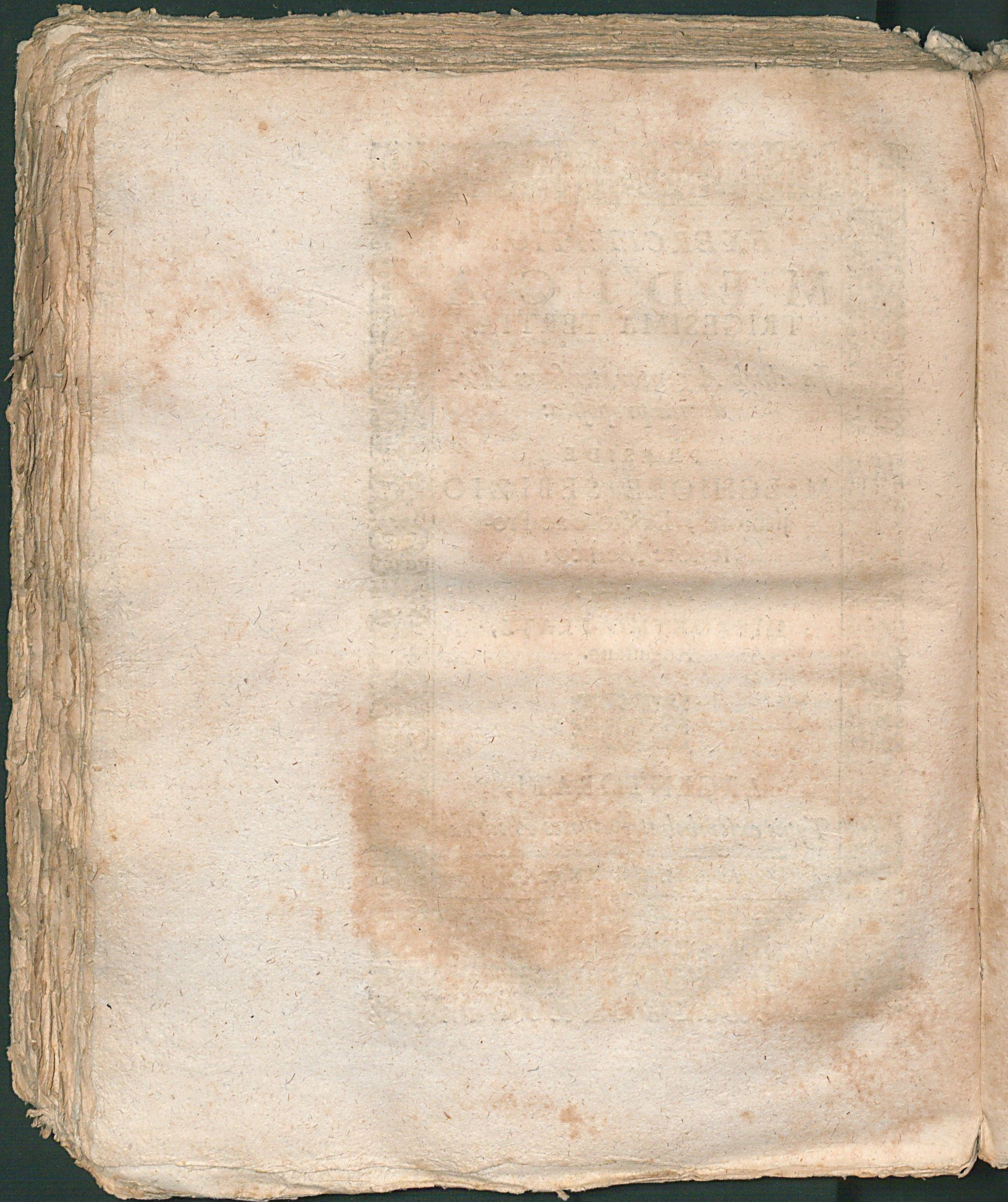
PRÆSIDE
MELCHIORE SEBIZIO
juniore, Doctore ac Pro-
fessore Medico:

Respondente
HIERONYMO PLATZ,
Augustano.

ARGENTORATI,
Typis exscribebat Joannes Andree.

Anno M. DC. XXV.

PROBLEMA I.

trum semen maris dissolvatur in utero, & in flatum vertatur, uti credebatur Aristoteles? Dicitur fuit, Aristotelem neq; semen, neq; vim generationis effectricem mulieribus concedere: sed statuere, eas tantum materiam & locum, hoc est, menstruum & matricem ad generationem fœtus conferre. Vim autem effectricem omnem soli marium semini tribuere. Cum vero, ut idem l. 2. de gen. an. c. 3. docet, in semine isto duo sint: τὸ σωματώδες, corpulentia, sive crassamentum, καὶ ἡ δύναμις, vis atq; facultas, quâ operatur, cujus primaria ὄργανα sunt τὸ πνεῦμα, spiritus, καὶ τὸ θερμὸν, calor: non ille igneus, qui nullum generat animal: sed is, qui ἀνάλογον τῷ τῶν ἀσπῶν σοιχείῳ; corpulentia autem seminis virilis pars fœtus minimè fiat, neq; eius substantiam ingrediatur: merito queritur, quonam vertatur? Ad hoc quesitum respondet Aristoteles l. 2. gen. an. c. 3. διαλύσθαι καὶ πνευματῶσθαι, dissolvi & in halitum, sive spiritum mutari: cum naturam habeat humidam & aquosam. Verum Galenus acriter se l. 1. de sem. c. 4. opponit: & id quidè non immeritò. Rationes Galeni sunt sequentes. I. quia si in primâ conceptione semen verteretur in spiritum, oporteret sanè uterum statim intumescere ac distendi, sicut ventrem, cum flatibus urgetur, in tumorem attolli videmus. Causa est: quoniam ex minimâ humida substantiæ quantitate maxima aëris copia generatur. Id quod Galenus exemplo ventorum declarat. Atqui tantum abest, ut in primâ conceptione uterus turgeat, inq; majorem elevatus tumorem conspiciatur, ut etiam minor sub id tempus, & ex omni parte prorsus contractus fœtu inq; adherens observetur. Quod posterius ἀποδείκνυται in brutorum dissectione, quæ statim post conceptio-

nem administrata, ostendere dicit. II. quia gravida, in conceptionis principio dolerent. Haberent enim uterum à flatibus distentum. At dolore nullo tentantur. III. quia spiritus illi, si-
ve flatus, vapores & halitus, in quos resolutum semen viri, cum sonitu per pudendum muliebri tandem erumperent, ipsèq; uterus subsideret: quemadmodum flatus ventriculi per os, & intestino-
rū per anum, & quidem cum crepitu exilire audimus, tumore utrarūq; partium depresso. Sed ejusmodi crepitus in impragnatis minimè animadvertuntur: neq; detumescere uterus ante partum cernitur. IV. quia semine in uterum immisso, mature admodum membrana nascitur, conceptum undiquaq; circumdans atq; involuens. Quis ergo exire halitus ille, in quem sperma transformatum, ante partum potest? Legatur caput to. um.

I I.

An semen corpus sit animatum & vivat? Diversum statuunt Scriptores diversi. Galenus sanè vitam tribuere videtur spermati. Nam l. I. de sem. c. 6. scribit, semen habere facultatem attrahentem sibi accommodata, & expellentem aliena ac superflua. Imò etiam vim retinendi & immutandi eidem ibidem largitur. Præterea l. 14. us. part. c. 11, & l. I. de sem. c. 7. nec non l. 2. de sem. c. 4. asseverat, masculine semen nutriri femineo. At quod attrahit nutrimentū, attractum retinet, retentū immutat, & supervacaneum excernit, de communi omnium Medicorum & Philosophorum sententiā animatum est. Scaliger similiter semen actu animatū statuit: uti patet ex Exerc. 6. l. 7. 8. 9. & 10. Idemq; facit Vallesius l. 2. contro. c. 8. Et potest hac sententia confirmari partim ratione: partim verò autoritate. Ratione multiplici. I. est: quia semen in se habet spiritum & calorem vitalem. II. quia facultatem continet plasticam, quæ ab animâ fluit. III. quia est vasculum & receptaculū animæ in sobolem à parentibus propagandæ. IV. quia à nullâ aliâ causâ conservatur & vivificatur, quàm ab animâ sibi inherente. Non enim anima aliunde in illud immittitur. V. quia virtute generante

rante pradiū. *Authoritate verò Aristotelis. Is enim l. 2. gen. an. c. 1. non longè à fine scribit, semen animā habere. Id quod ibidē confirmare videtur per hoc ἀξίωμα: quia omnia, quæ aut naturā, aut arte efficiuntur, ab eo, quod actu est, fiunt ex eo, quod potestate tale est. At partes, similes pariter & dissimiles, fiunt naturā. Ergò ab eo quod actu est, nimirum ab animā, ex eo quod potestate est, scilicet ex crassamento seminis corporeo, cui anima illa inhaeret. Scaliger exerc. 6. sect. 7. alia quædam loca ex Aristotele allegat, quibus Philosophum semen animatum credidisse probat. Nam l. 7. metaphys. inquit, semen sicut artificem esse. At artifex formam in suā potestate habet, eamq; materiae imponit: non autem excipit extrinsecus, tanquam hospitem, aut inquilinū: sed habet indigenam atq; ἀυλοποιῶν. Libro 2. de gen. an. dicit, animæ hærentis in semine vim corporis esse conditricem: cui simile est illud Themistij 1. de anim. Anima sui domicilij architecta est. Libro 1. de gen. an. ait, potestatem illam dare formā, & imponere in materiā: veluti faber indit lecto. Libro 8. metaph. in semine statuit principiū movens. Agit autem naturalis hæc potentia sine instrumento ullo. Nulla enim qualitas, homini nota, potest esse instrumentum ordinationis, situs, numeri, figura, & aliorū ejusmodi: sed secretionis tantum, aut concretionis; densationis, aut rarefactionis: extensionis, aut contractionis: cohesionis, aut abjunctionis: asperitatis, aut lenitatis: duritiæ, aut mollitudinis: visciditatis, aut ariditatis, & aliorum talium, quæ consimilibus partibus creandis apparatus sunt à Naturā. Libro 7. metaphys. speciei causam in materia esse profitetur: & haud ita multo post: motum ad generationē dicit à facultate fieri, qui in semine inest. Quo naturalia differunt ab ijs, quæ arte fiunt. Ars enim, inquit Philosophus l. 2. gen. an. c. 1. principium formæq; eius, quod efficitur, est; sed in alio. Motus autem naturæ in ipso est, ab alterā profectus naturā, quæ obtinet formā. Sed sunt, qui semen vitæ expers esse doceant: sequentibus motirationibus. I. quia humor est. At nullus humor vivit. II. quia neq; planta est, neq; animal. III. quia non augetur. Ergò neq; nutritur: & per consequens neq; vitā fruitur. IV. quia convertitur & mutatur*

demū in partes animatas: ipsarum v. partium formā nondum ha-
bet. Fiens enim in entibus permanentibus nondū existit. V. quia
excrementū est ultimi alimenti: ut Aristoteles definit l. 1.
gen. an. c. 18. At nullum excrementum vitæ particeps est. VI.
quia secundum aliquā sui portionē cedit in alimentum corporū
varicosorum, testium, vasorum ejaculatoriorum, vesicularū se-
minariarum & prostaticarum glandulosorum. Sed nullum alimen-
tum animatum est. Hisce rationibus Scaliger quinq; alias addit
exercit. 6. sect. 3. & 9. I. est: quia semen uniforme est. Ideoq;
actionē non habet: ac propterea neq; vitā participat. II. quia
si anima inest semini, utiq; & ageret. Si ageret, instrumento indi-
geret. Hoc ergo spiritus esset. At spiritus est seminis pars. Itaq;
si pars est & materia, efficiens minimè erit. III. quia si anima-
tum esset, idem in seipsum ageret. IV. quia si v. g. canis anima
esset actu in semine, canis semen esset canis: quod videtur absur-
dum. V. quia si anima esset in tritici, alteriusve stirpis semine,
quod annum, aut amplius servetur, quā fieri possit, ut efficiens
causa sit otiosa? Quidam deniq; mediam ingrediuntur viam:
& semen non quidem ενεργεια, actu: attamen δυναμι, potestate ani-
matum esse dicunt. Cui sententia subscribere videtur Aristo-
teles l. 2. gen. an. c. 3. Quanquam Scaliger Exerc. 6. c. 7. eā
aliter interpretetur. Sic enim ille. Quod Philosophus ait, animā
δυναμι inesse semini, hoc ideo dixit, non quia egeat aliā substantiā
se se eliciente ac perficiente: (sic enim esset inchoata:) sed quia
caret instrumentis expressis, quæ sunt in eius potestate. Hoc est: se-
men potestate animatum dicitur, non respectu actūs primi, quasi
animæ essentiā careret: sed respectu actūs secundi, sive operatio-
num, quas ob defectum organorum nondum exercere potest. Sunt
enim in semine omnia adhuc confusa, indistincta & indetermi-
nata: nullūsq; in eo definitus apparet organorum apparatus. Hinc
Aristotel. l. 1. gen. an. c. 19. scribit, semen manūs, aut faciei, aut
totius animalis, esse manum indefinitā, aut faciē, aut totum ani-
mal indefinitum. Ideoq; imperfectio illa, non animæ, sed defectū
organorum ascribi debet. Conciliator eadem utitur distin-
ctione diff. 48. semēnq; animatum statuit, non actu, sed pote-
state:

state: & quidem non potestate illâ remotâ, sed proximâ. Propterea semen mediâ quasi naturam habere dicit inter animal perfectû & mortuû. Non enim animâ actu habet, ut animal operans: neq; eadē prorsûs destitutum est, ut animal mortuû. Nobis quid in difficili & arduâ hâc quæstione videatur paucis eloquemur. Arbitramur, actum primum, hoc est, ipsam animæ essentiam ἐνεργεία, in tempore presenti, inesse spermati: actum verò secundum, hoc est animæ operationes, tantum δυνάμει, in tempore futuro: idq; uti modo explicatum, non imperfectione animæ: sed defectu convenientium organorû. Quorum enim principiorum actio corporalis est, ait Philosophus l. 2. gen. an. c. 3. ea sine corpore corporeisq; instrumentis esse & operari nequeunt. Hunc autem actum secundum, & has operationes, quæ antea δυνάμει inerant semini, tum introduci censemus, cum debita & necessaria organa sunt introducta. Iacto ergo semine in matricē fœmine, tanquã in agrum generationi assignatû, generans illius virtus, quæ duabus instructa est facultatibus: unâ ἀλλοιοτική, quæ substantiã respicit, materiãq; generationis in fœtum eiusq; partes, similes & dissimiles, convertit: alterâ πλαστική, quæ accidentia spectat, & singulis partibus decentē conformationē in figurâ, cavitatem, asperitatem & levitatem tribuit: numerû item concedit convenientē, magnitudinē justam, situm idoneum, necessariã deniq; connexionē & cohesionē largitur: ab uteri calore exuscitur: singulasq; fœtus partes, calore ac spiritu seminis adjuta, producit: per quas postmodum ἡ γόνιμη ἰσχύς, anima, efficax est & operatur. Cæterum quòd actus iste secundus non actu insit semini, ab omnibus est concessum. Quòd verò actus ille primus, ipsa nimirû anima substantia, actu eidē insideat, præter argumenta supra ex Aristotele & Scaligero adducta, etiam duob. seqq. probari potest. I. quia Aristoteles l. 1. gen. an. c. 18. semen vocat agens, & efficiens, & movens. At τὸ κινῆν, inquit idem 9. metaphys. ἐνεργεία δὴ ἐστίν: quia operatur, non quatenus potentiã: sed quatenus actuale est. Cum ergò semen agat, hoc est, generet partesq; formet, actu animatum sit oportet. II. quia si non haberet animâ in se ipso latitantē, eam sanè aliunde acquireret. Quare vel ab animâ Matris,

in cuius uterū fuit projectum: vel ab uteri calore, eam haberet. Non ab illā: quia forma subiectum suū non egreditur: neq; divisibilis est in partes: cum sit simplicissima & incorporea. Neq; ab hoc: quoniam accidens nullam producit substantiam. Nihil enim ultra vires suas operatur: nullūmq; accidens agit, nisi per vim substantia, & à formā, à quā dependet, dirigatur.

III.

Quid ad argumenta eorum, qui semen animatum negant, respondendum? Ad primum dicimus, disparem rationē esse spermatis & aliorum humorū. Illud enim humor quidem est: sed *γεννητικὸς*: hi v. *διγενήτικοι* sunt. Quare cum totus homo, & secundum animā, & secundū corpus ex spermate generetur: etiā principium vivendi ratione actūs primi eidē inesse necesse est. Ad secundum. Semen animalis imperfectum animal est, carens tantum articulationibus, inquit Scaliger Exerc. 6. c. 9. In semine enim, ait idem Exerc. 268. est & materia, & forma futuri animalis, v. g. hominis. Neq; differt ab homine semen hominis, nisi sicut potestas ab actu. Quia semen fit actu homo, perficiendo. Neq; dicitur alio modo corrumpi semen, nisi quia desinit esse, quo modo erat, scil. potentiā: & fit, quo modo non erat, hoc est, actu. Est autem materia eadem cum eodē principio formali, cui nihil aliud additur, quā organorum expressio, quae confusa prius erant. Igitur est ens, quod erat, sed non quo modo erat. Ad tertium. Non est necesse, ut semen augeatur & nutriatur; quia nondum actu: sed potestate solum homo est. Ipsum enim materia est hominis, cuius partes si ex eo genitae sunt, demum nutriuntur atq; augentur. Ad quartum. Concedimus, semen mutari in partes viventes, & partiū formā atq; articulationē nondum habere actu. Negamus autē, vita principium in eo non praexistere. Dictum enim jam fuit ex Scaligero, quod & materia, & forma futuri animalis in semine delitescat. Ad quintum. Non par omnium excrementorū est ratio. Quaedam enim excrementa dicuntur ratione solius quantitatis: quoniam abundant: quaedam ratione qualita-

tis:

tis: quia vitiosa sunt, & ad nutritionem inepta: quadam deniq;
utriusq; ratione. Quod ergo purum putum excrementum est, &
quidem vel vitiosum quid: vel saltē ad nutritionem inutile, ani-
matum minimē statuitur. Tale autē semen non est, ut infra di-
cetur. Ad sextum. Si semen secundum communē omnium phi-
losophantium & medicantium opinionem excrementum est ulti-
mi alimenti, quo ergo pacto alimentum erit organorum spermati-
corum? Excrementum quippe alimento opponitur. Vtrūq; er-
gō uni eidemq; rei tribui non potest. Responsiones ad argumen-
ta ex Scaligero petita videantur loco allegato. Libet hīc di-
cere paucis, quod ille pluribus. In primo negatur primū semen
uniforme esse: id quod patet ex ipsā materia, unde excoquitur.
Neg, enim sanguis ipse uniformis est. Negatur deinde, uniforme
non nisi unicum opus facere posse. Extra se quidem potest: intra
se v. nequaquam. An non Solis corpus uniforme est, & plurimo-
rum tamen effectuum causa? Nunquid non anima simplex est &
uniformis, & tamen principium multiplicis potestatis? Ad se-
cundum. Vis seminis generans ad figurandum formandūq;
nullo eget instrumento. Si enim anima spiritum movet sine in-
strumento, cum movemur: quidni poterit sine instrumento figu-
rare? Ad secundas v. qualitatis utitur primis. Est enim semen
non solum quid, sed etiam quale: habetq; calorem non à matrice,
sed ab homine, unde emissum. Matricis enim calor eum tantū
conservat, qui semini insitus. Sub calore autem etiam spiritus in-
auditur. Is diffusus est in omnes partes: agitq; in alias seminis
partes, à quibus est diversus. Itaq; pars corporis, que formatur,
non est: tametsi est in unā massā, veluti coagulum in lacte. Est
igitur in corpore seminis, sicut agens in patiente. Non separatus
loco, qui sensu percipiatur: sed intellectu. Ad tertium. Jam
dictum, calorē & spiritū à crassamento seminis diversum esse, mul-
tōq; magis animā. Non ergo idem in se ipsum agit. Sunt ista qui-
dem in unā eademq; massā: sed ratione planē diversā. Anima si-
quidem agens est principale: calor & spiritus instrumentale. Re-
liquum materia & patientis vicem obit. Ad quartum. Assen-
titur Scaliger: & canis v. g. semen canem imperfectum esse dicit,
carentem tantū articulationibus. Ad quintum. Otiosum est,
B quod

quod cum debet, aut potest agere, non agit. At illo tempore anima seminis tritici, quod asservatur in horreo, nihil aliud habet agere, quam vivificare materiam illam; quod & facit. Fabricare autem non potest, quia extra matricem suam est: quippe extra terra sinum. Sic arboris anima nihil edificat hyeme. Opus enim habet adjumento.

I V.

Vtrum semen sit pars corporis: an colliquamentum: an alimentum: an excrementum? Horum aliquid esse semen, docet Aristoteles 1. de gen. an. c. mihi 18. Partem autem propriè & specificè dictam non esse, ex materiâ, formâ, efficiente & sine probari potest. Omnis siquidem pars aut similis est, aut dissimilis. Similis fit ex semine, & nutritur atq; augetur sanguine materno. At semen ex semine non fit: multoq; minus nutrimentum & augmentum capit ex sanguine dicto. Dissimilis verò constituitur ex similibus partibus: quod dici de semine nequit. Neq; enim materia ex suo constat materiato. Huc accedit, quod ex semine permanente, nihil fiat, quemadmodum v. g. ex carne, nervo, & similib. alijs. Item: quia quoties profunderetur, toties animal mutilum esset. De formâ res est clara. Nullius enim partis formâ semen actu habet. Hinc illud Aristoteles 1. gen. an. c. 19. cujus supra mentio facta: semen manûs, aut faciei, aut totius animalis, est manus indefinita, aut facies, aut animal totum indefinitum: & quale quodcunq; illorum est actu, tale semen potentiâ est, aut corpulentia suâ, aut facultate, sive virtute, quam in seipso continet. Efficiens partium omnium est $\psi\upsilon\upsilon\nu\lambda\iota\kappa\eta$: cui subserviunt $\alpha\lambda\lambda\omicron\iota\omega\lambda\iota\kappa\eta$ καὶ $\pi\lambda\alpha\sigma\iota\kappa\eta$, qua latitant in semine. At à tali vi plasticâ & transmutativâ semen non fit. Finis & usus partium est, ut anima per eas sit efficax, suasq; operationes exercent. Finis autem seminis est conservatio speciei: Colliquamentum, $\sigma\upsilon\nu\lambda\upsilon\gamma\mu\alpha$, definit Philosophus 1. gen. an. c. 18. τὸ ἀποκριθὲν ἐκ τῆ ἀυξήμα-
τος, ὑπὸ τῆς παρὰ φύσιν ἀναλύσεως: quod ex incremento secernitur resolutione præter naturâ. Tale quid esse semen veteres olim docebant: idq; ut Aristoteles ibid. innuit, propterea, quoniam putabant, semen ἀπὸ παντὸς ἀπέρχεται, διὰ τὴν θερμότητα τὴν ἀπὸ τῆς κινήσεως, secedere à toto corpore, propter calorem motus. Putabant enim, semen in solo concubitu à toto provenire corpore, idq; ceu collique-
factum

factū quiddam esse motu agitationēq; secretū. Verū Aristoteles hanc sententiā seqq. refutat argumentis: I. quia οὐδὲν ὑπάρχει πρᾶτερ naturā sunt: nec quicquam secundum naturā oriri potest ex ijs, quæ prater naturam sunt. At semen res est naturalissima: & ex eo primò fiunt ea, quæ secundum naturam constituuntur: teste eodē l. 1. gen. an. c. 2. & 18. II. quia colliquamentū nullam propriā sedem habet; sed fluit, quocunq; facilius ferri potest. At semini, ut & alijs excrementis, certus est in corpore destinatus locus. III. quia colliquatio semper lædit: seminis excretio aliquando juvat. IV. quia qui multū habent liquaminis, parum continent seminis. Alimentum propterea esse negat Philosophus, quia id res est φανερός ἐπίστασις, planè adventitia. Possumus tamen & istam addere rationem: quia alimentū vertitur in nutriti substantiā, ad conservationem individui: semen ab eodem excernitur ad speciei propagationem. Relinquitur ergò, semen excrementum esse: & quidem, ut Philosophus statuit l. 1. gen. an. c. 18. alimenti utilis atq; ultimi. Quòd sit excrementū, patet inde, quia est ὑπόλειμμα τῆς τροφῆς, residuum alimenti. Sic enim Philosophus ibid. excrementū definit. Quòd sit excrementum alimenti utilis, ex eo liquet, quia Aristoteles dicit, eos, qui vel ratione ætatis senilis, vel ratione morbi alicujus malè se habent, plurimum habere in utilis alimenti: seminis verò aut nihil: aut infæcundi & sterilis. Quòd deniq; excrementum sit alimenti ultimi, hinc manifestum est: quoniā residuum est sanguinis. Ex hoc enim unumquòdq; membrum alimentum capessit. Vnde qui vel parum sanguinis generant, ut senes; vel multum quidem generant, sed quod generant, in nutritionem & accretionem corporis convertunt, ut pueri, nihil seminis colligunt. Et qui supra modum Veneri indulgent, cruentū plerūq; semen emittunt.

V.

Vtrum semen ab omnibus & singulis corporis partibus sit deciduum? Ardua, obscura & scrupulosa hæc est quæstio: qua jam ante multa secula, Hippocratis & Aristotelis tempore, præclara exercuit ingenia. Veteres, inter quos etiam divinus Hippocrates, cujus tamen Aristoteles l. 1. de gen. an. c. 17. ubi ex professo hanc quæstionē movet, non meminit, affirmativā tue-

B 2

bantur

bantur. Patet hoc ex lib. περὶ γονῶν, l. de aër. aq. & loc. l. de morbo sacro, & l. 4. de morbis. Rationes Hippocrates habet 3. I. est: quia vasa ab omni corpore in pudendum vergunt: l. περὶ γονῶν in principio. II. quia multos morbos à parentibus in liberos propagari videmus, qui ob id hereditarij dicuntur. In eorū albo Hipp. l. de morbo sacro Epilepsiam collocat. Si enim, inquit, ex pituitoso pituitosus, ex bilioso biliosus, ex tabido tabidus, & ex lienoso lienosus gignitur, quid prohibet, quò minus ex parentibus epilepsia laborantibus epileptica proles generetur? Procedit enim semen ab omnibus corporis particulis: à sanis sanum, à morbidis morbosum. III. quia liberi similes sunt parentibus. Declarat hoc Hippocr. l. de aër. aq. & loc. exemplo macrocephalorum, quibus caput erat acuminatū & longum, eā scil. in Asia parte, quae Septentrionē respicit. Scribit namq; tale caput Asianis visum fuisse pulchrum atq; decorum. Ideoq; ut tale evaderet, incolae tenella infantum capitula compressisse manibus, vinculaq; & instrumenta quaedam adhibuisse, quò rotunditas eorum prohiberetur: augetur autem acumen & longitudo. Et à principio quidem consuetudinē & educationem in causā fuisse dicit, ut homines longis essent capitibus. Progressu verò temporis naturam ipsam cum consuetudine conspirasse, & suā sponte μακροκεφαλίας produxisse, ut tales efficere arte & ingenio non amplius esset necesse. Cū enim, subdit, semen genitale ab omnibus membris dimanet, à sanis sanum, à morbidis morbosum, fiatq; ex calvis calvi, ex cæsis cæsi, & ut plurimum distortus generet distortum, quid impediret, quò minus ex macrocephalis macrocephali generarentur? Hisce rationibus Aristoteles l. 1. gen. an. c. 17. ex veterum sententiā addit alias. Prima est voluptas totius corporis, quae in actu Venereo percipitur. Totum enim corpus voluptate gestiens quasi convellitur. Vnde Hippocrates, ut refert Agellius l. 19. Noct. Attic. c. 2. τὴν συνουσίαν μικρὰν ἐπιληψίαν appellare solebat. Secunda procreatio mancorum ex mancis. Veteres quippe ab eā parte, quae deest, semen proficisci negabant. Tertia eadem est cum tertiā Hippocratis antea allatā: similitudo nimirum parentum. Similes enim gignuntur, ut toto corpore toti: sic particulatim singulis partibus. Quod si causa

causa est, ut totum simile sit, quod ex tali toto semen prodierit: partibus quoque causa similitudinis erit, quod ex unaquaque parte aliquid venerit. Quarta: quia veritati consonum, ut, quemadmodum totius corporis aliquid est, ex quo primum generetur: sic partis quoque, cujusque semen aliquod proprium sit. Eadem enim ratio est totius & partium. Alias partes generarentur sine semine. Quinta ad tertiam pertinet: quoniam liberi similes parentibus prodeunt, non solum rebus naturae insitis & nativis: verum etiam adventitiis atque externis. Cum enim parentes cicatrices haberent, filij quidam eadem sui corporis parte easdem retulerunt. Nam Chalcedone, inquit, cum pater brachio esset compuncto, filius idem presentavit: nota tamen confusa, minusque explanata. Addamus rationem sextam: quia universum corpus ab immodica Venere exolvitur, marcescit & contabescit. Item septimam: quia cum nihil agat ultra vires suas, nisi ex privata cujusque partis nutritione aliquid superesset, quod per contactum & alterationem naturam ejus redoleret, causa probabilis dari nulla posset, cur tot tamque differentes partes generarentur? Insuper & octavam: quia sicut cuilibet parti insita est virtus nutriendi & augendi: ita & generandi. Hisce enim tribus virtutibus instructa est potentia vegetativa, quae omnibus est particulis tributa. At vis illa generare nequit, nisi per semen. Quare si adesset, & semine careret, frustra sane adesset. Huic sententiae favere videntur Avicenna l. 3. Can. fen. 21. tract. 1. c. 3. & ex recentioribus Archang. Piccolhomin^o l. 3. anat. praelect. 1. & 4. Verum illi adversantur Aristoteles l. 1. gen. an. c. 18. Fernellius l. 7. φυσiology. c. 2. Laurentius l. 8. anat. c. 2. quaest. 4. Vallesius l. 2. contr. c. 7. Conciliator. diff. 34. & plerique alij. Rationes sunt istae. I. Si semina animalium ex omnibus profluerent partibus, stirpium quoque semina ex omnibus illarum membris derivarentur. Etsi enim animalia a stirpibus distinguantur facultate animali: naturali tamen cum iis convenire videntur. At semina stirpium non proficiuntur ab omnibus earum partibus: id quod Aristoteles l. 1. gen. an. c. 18. ex eo probat, quia plerasque partes vel non habent; vel quisque abscindere potest: vel postgenitas habent. Ergo. Quin etiam, addit idem, ex fructibus ni-

bil secedit: & tamen ij quoq; eadē formā prodeunt. II. Si semē à toto prodiret, vel prodiret tantum à partibus similaribus: vel tantum à dissimilarib?: vel ab utriusq;. Nō primū: quia liberi parentib? similes sunt formā potius partiū dissimilarium, ut faciei, manūū, pedum & c. Non secundū: tūm quia hāc ratione semen nō proficisceretur à toto: tūm quia rationi magis consonū, à similaribus demitti. Sunt enim similes priores, & dissimiles ex similaribus constant: &, quemadmodū facie ac manibus similes procreantur liberi: sic etiā carne & unguibus. Non tertium: quia generationis modus explicari non posset. Constant enim partes dissimiles ex similaribus, & hae ex elementis. Quare si ex dissimilaribus aliquid secedit ex similaribus quoq;, imò ex ipsā compositione & elementis quippiam secernatur necesse est: perinde ac si à nomine scripto quippā proficisci, & à toto provenire dicatur, quoniam à quavis syllabā quippiam proficiscitur. Nam si à syllabis, etiā à literis & compositione prodiret. Aristot. ibid. III. Si ab utroq; parente semen esset deciduū, & quidem ab eorum singulis membris, sanè vel infans natus hermaphroditus esset, & partim marē, partim fœminā referret: vel, si unumquodq; semen sigillatim generaret, duo semper animalia & gemelli procrearentur: quorum alterum mas, alterū fœmina esset. Quorum utrūmq; falsum. Aristot. ibid. IV. Si semen deflueret ab omnibus & singulis corporis particulis, ratio dari non posset, quomodo illa animalia generarentur, quae non statim animal sui generis & naturae, sed vermiculū prius edunt: ut sunt musca & papiliones. Haec enim animalcula ex nullis ejusdē, aut diversi generis animalibus oriuntur. Generant tamen animalcula quaedam: sed non similis naturae: verū genus quoddam vermiculi. Itaq; constat, non ex semine, quod de cunctis partib? decesserit, generari quacūq; diversi generis sunt. Similia enim essent. Aristot. ibid. V. Si secretionem seminis à singulis partibus generatio fieret, uno coitu plures fœtus generari nequirent. Fieri quippe minimè posset, ut sine maximā partium diminutione tot particulae auferrentur. Aristot. ibid. VI. Si ex cunctis partibus semen secerneretur, planta, quae generantur per sementē, uno eodēmq; motu fructum adferre annum non possent. Singulas enim è singulis vel coitibus, vel secessibus fieri secretiones

ne-

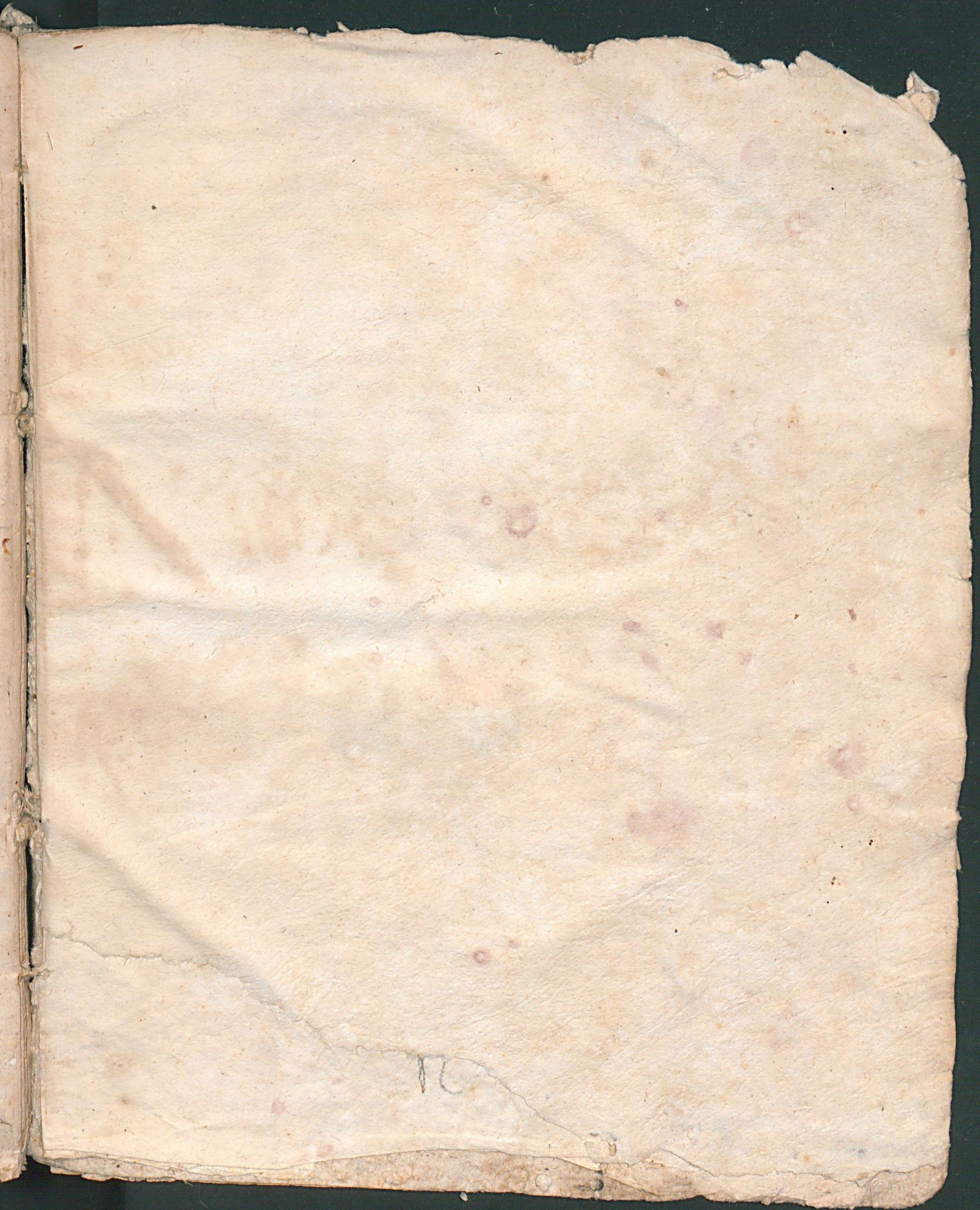
necesse est: quod tamen minimè observatur: eò quòd plures & se-
parati motus ad hanc rem requirerentur. Aristot. ibid. VII.
planta, qua non per sementē, sed per insitionem seruntur, semen
adferunt. Ergò & priusquam avulsa seruntur, ex eadem sui
magnitudine fructificasse, non ex totā plantā desumptum semen
tulisse liquet. Nam si hoc fieret, nullius arboris surculus fructum
sui generis proferre posset. Aristot. ibid. VIII. Si semen ab
omnibus corporis partibus proveniret, plurima insectorū genera
procreare non possent. Ratio est: quoniam mares semen non emit-
tunt; sed vim duntaxat prolificam conferunt. Faemina verò,
cum coeunt, particulā quandam suam in mares inserunt, sicq; qua-
si materiā ad opificem adferunt. Aristot. ibid. IX. Si de mini-
mā quaq; particulā seminis quippiā decederet, necesse esset uno cō-
cubitu universum corpus in semen quasi liquefactū diffundi. Fer-
nel. 7. φυσιολ. C. 2. X. Copiosum colligeretur, semē utpote ab omnibus
tum similarib, tum dissimilaribus partibus profectū: nec fieri pos-
set, ut tantula, qua eycitur, substantia vim haberet ad procreandū
fœtum; quòd è singulis corporis partibus quippiam accepisse non
possit. Fernel. ibid. Ha sunt rationes pro & contra. Ex quibus no-
bis probabiliores efficaciorēsq; videntur illa, qua contra agentē
allata.

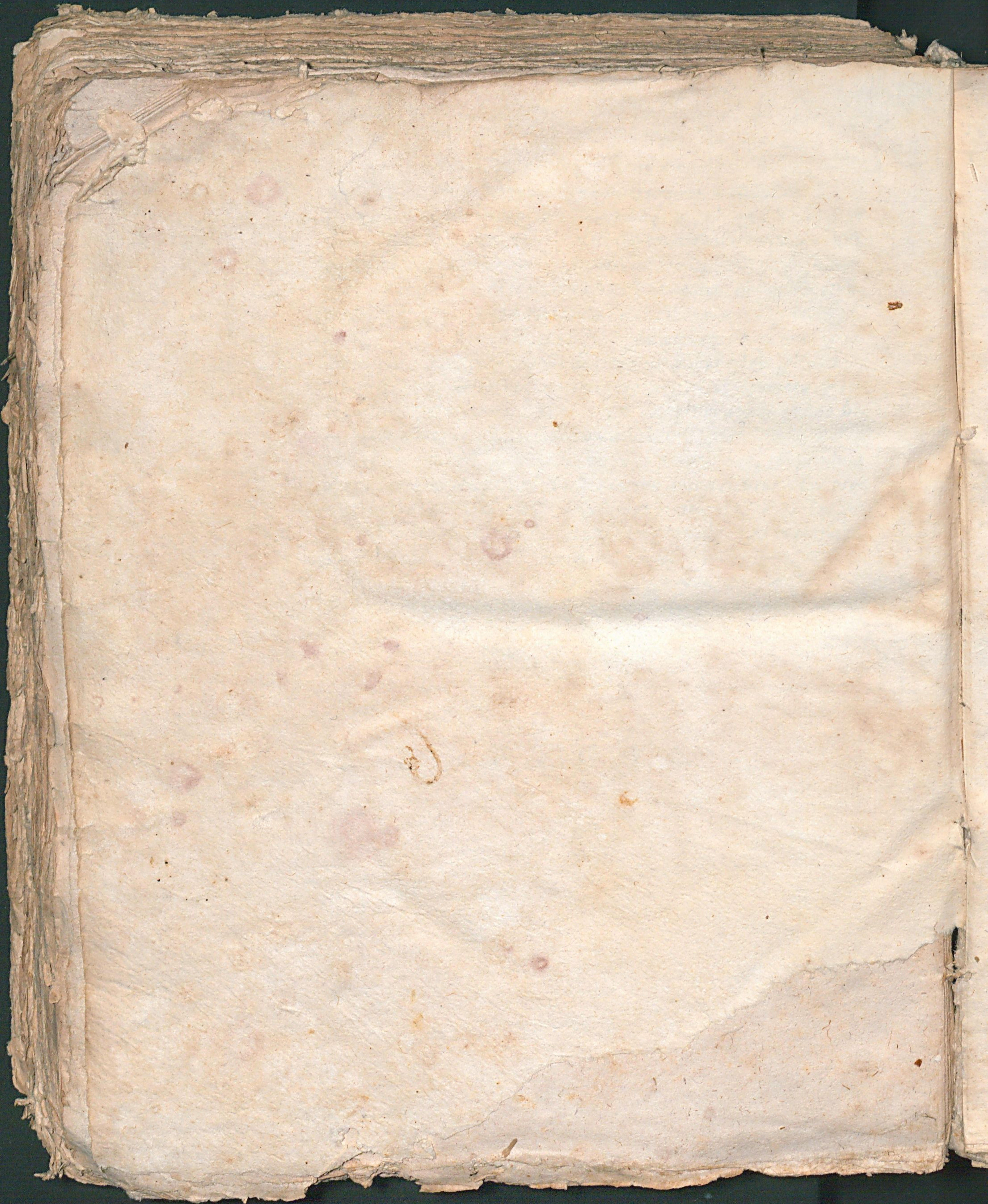
VI.

Quid rationibus pro affirmāte adductis respondendum? Libri *περὶ*
γενῶν, περὶ φύσεως παιδῶν, περὶ νῦσων, καὶ περὶ ἰατρῆς νόσων, Hippocratis non
 sunt: ut testantur interpretes, probantq; dogmata multa in iis contenta. Sed
 esto, sint sanè divini senis, veritatem tamen pluri facimus, quàm authoritatē.
 Primam enim Hippocratis rationem ἀποδείξια redarguit. Nunquam vena &
 nervi ab omni corpore ad pudendum exporrecti visi. Secundam itidem con-
 futat experientia: quia agritudines parentum non semper in liberos propa-
 gantur. Tertiam Aristoteles l. 1. gen. an. c. 18. refellit tribus argumentis. I.
 quia nati similes sunt parentibus ratione partium, secundum unguis & pilos:
 & ratione accidentium, secundum vocem ac motum; à quibus tamen nihil
 secedere seminis manifestum est. II. quia nati partes & accidentia quadam
 habere possunt, qua parentes, cum generarent, non obtinuerunt: ut si imber-
 bis juvenis generet, & nō multò post moriatur, fieri potest, ut filius ejus ad sum-
 mam perveniat senectutem, barbāmq; & canos consequatur, quorum parens
 nihil habuit. III. quia nepotes & abnepotes avis & majoribus quandòq; si-
 miles sunt: ex quibus tamen in illorū generatione nihil secessit. Notum quip-
 pe est, post plura genera similitudinem reddi, Hoc enim exemplum Helidis,
 probat,

probat, qua postquam concubisset cum Æthiope, filiam quidem peperit: sed
 nō formā & colore Æthiopis. Ex filiā autem natus Æthiopen representabat.
 Ad primam verò à veteribus allatam rationē Aristoteles ibidē respondet,
 non propterea magnā rei Venerea voluptatem esse, quòd semen ex toto sece-
 dat: sed quia vehemēs prurigo accidit: idq; ut Anatomici ajunt, ob seminis cali-
 ditatem & spirituositatem, & partium genitaliū sensum exquisitissimū. Has
 enim cum motu suo titillat, & velut pruriginē infert, universū corpus in συμ-
 πνάθειαν trahit. Vnde si quis frequenter Venere utatur, minori afficitur volu-
 ptate: quia semen crudius est atq; frigidius: nec aded vehementer prurit. Vo-
 luptas insuper Venerea in fine potissimū coitus contingit. At si ex toto secer-
 neretur, nō simul, sed singulis partibus, alijs prius, alijs post exultaret. Non enim
 inquit Laurentius l. 8. anat. quæst. 4. credibile est, semen in momento à singu-
 lis partibus in testes & ejaculatoria vasa derivari. Ideòq; etiam voluptas non
 demum in fine coitus: sed toto durante actu persentiretur; quia semen, siqui-
 dem prodiret à toto, ab unā parte in alteram illaberetur. Ad secundam Ari-
 stoteles καὶ ἐν σασι l. 1. gen. an. c. 18. respondet. Non enim semper ex mancis
 manci: sed plerūq; etiam integri atq; perfecti creantur: hęcq; in parte libe-
 ri parentibus dissimiles gignuntur. Ad tertiā jam responsum. Ad quartā. Sin-
 gularum quidem partium aliqua est materia; cum ex nihilo naturaliter ni-
 hil fiat. At non sequitur, quamlibet particulam parentum peculiare generare
 semen, quæ cujuslibet natorū membri causa sit materialis. Eadem enim ratio
 esset & in plantis, ut Aristoteles eodē in loco urget. At minimē credibile, mi-
 nutissimū semē ex vastissimā arbore, infinitisq; illius ramis & surculis secessisse.
 Ad quintam aliquo quidem modo supra responsum. Verum respondendum
 ulterius. Stigmata & signa in liberos transferuntur, non à materiā semina-
 li: sed vi imaginatrice Matrū, & formatrice, qua semini inhaeret. Ad sextam,
 quam nos ex abundanti addidimus, dicimus, causam exolutionis ab immodicā
 Venere esse exhaustum spiritum & caloris, quibus semen abundat: non quòd
 semen à singulis membris procedat. Ad septimam. Causa formationis & ge-
 nerationis tam differentium partiū non est semen & vis plastica cuiusq; earū:
 sed anima in semine latitans: duabus instructa facultatibus, ἀλλοιοτική καὶ
 πλαστική, & duob; stipata ministris, calore & spiritu Ad octavā. Cuilibet parti
 facultatem vegetativam, & consequenter etiam vim generandi insitam con-
 cedimus. Inde tamen sequi insitamus, quamlibet peculiare generare semen,
 quòd ab eā dimanet & in vasa seminaria confluat. Quid ergò, dices, generat,
 & ex quā materiā? Respondemus, agenerare potius, & addere præexistenti
 substantiæ, quam generare de novo: idq; ex alimento assimilato. Possemus etiā,
 & forsam rectius dicere, vim quidem nutrientem & augmentem inesse singulis:
 generantē autem specialiter concessam esse organis spermaticis. Vnde tam
 varius eorum apparatus. Quædam enim materiam adferunt & præparant:
 quædam præparatum melius elaborant: quædam perficiunt & absolvunt: quæ-
 dam absolutum deferunt: quædam deniq; usq; ad tempus excretionis asser-
 vant.

F I N I S.

01 A 6570

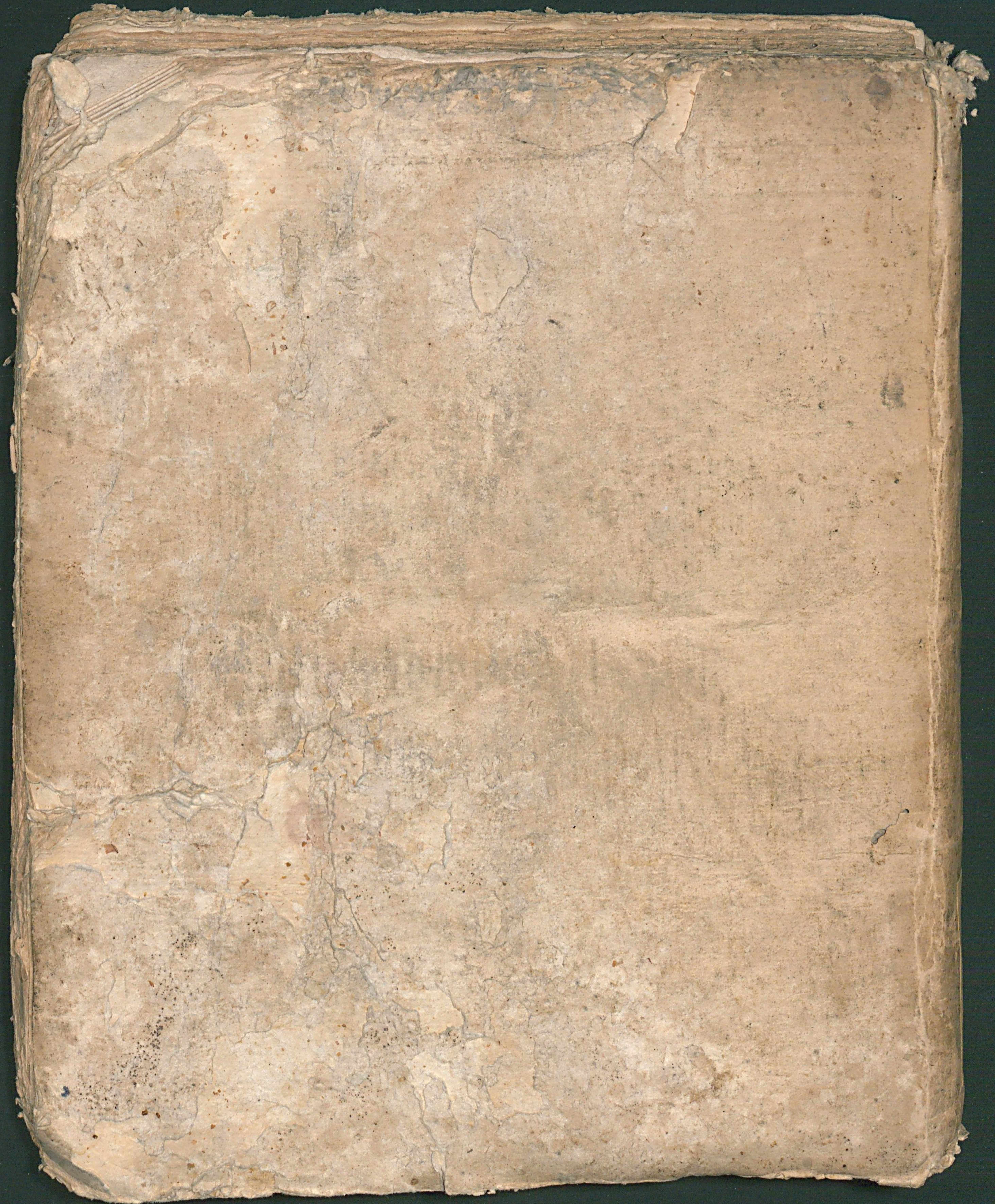
ULB Halle 3
002 937 867

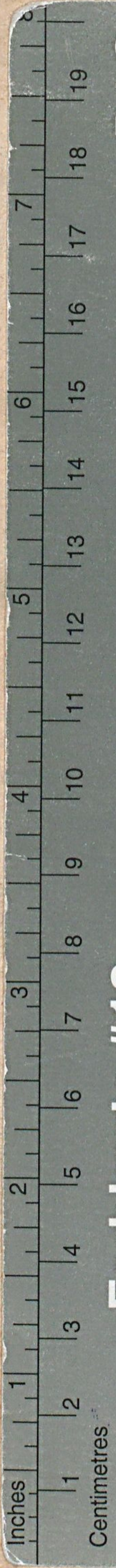

12

10/17

B.I.G.

Farbkarte #13

ATIO
 CA
 TERTIA.
ensium Aca-
sita:
 DE
 SEBIZIO
 re ac Pro-
 lico:
 PLATZ,
 RATI,
annes Andrea.
 XXV.

22

